

BÉCSI POSTA

A BORNEMISZA PÉTER TÁRSASÁG KULTURÁLIS ÉRTESÍTŐJE
Új sorozat, XIII. évfolyam, 3. (98.) szám

Bécs, 2018. március

Kemény István

Egy szép délután

Ezek itt mi vagyunk . Ági, Árpád, Zoli meg én. (A kép a Parlament előtt: Kun Árpád, Szirmay Ágnes, Kemény István, Poós Zoltán. A fotót Bartis Attila készítette 1989. október 23-án.-- a szerző megjegyzése). Aki nem látszik, az a fénykép készítője: Attila. Ő, Árpád és Zoli a barátaim. Ági a szerelmem. Van egy hatodik szereplő is, mögöttünk: Ági magyar vizslája. Név szerint Dongó. Az egyik füle látszik. Aki türelmes, megtalálja a képen.

A kép 1989. október 23-án készült. Amin ülünk, a Parlament főbejáratának a lépcsője. Kora délután van, a köztársaságot már kikiáltották. A zsarnokságnak jó fél órája vége. A tömeg éppen távozik a Kossuth térről. Az emberek között valahol ott az apám. Nemrég váltunk el tőle, Ági hozott be minket, őt és engem Budaörsről egy zöld Trabant kombival. Elég lassan értünk be, mert Ági még csak pár napja vezet, és jó messze tudunk csak leparkolni – de azért a pártállam még hosszú percekig fennállt azután is, hogy futólépésben megérkeztünk a térre. Anyu nem jött be velünk. Tanít. Nincs iskolai szünnap.

Ez itt a tekintetünk. Nem tudom, mire gondolunk. Azt se, hogy én mire. Attila talán pont semmire. Mert ő éppen exponál. Eddig a képet komponálta: Ági, ahogy a fél válláról lehull a pulóver, emlékeztet Delacroix barikádra lépő allegorikus nőalakjára, a Szabadságra. Nem is emlékeztet. Hanem ő az. Csak szebb. Barikád meg nincs is. Nincs rá itt szükség. Ahogy forradalmárookra sincs. Nem is érzem magam annak. Nyilván a többiek se. Mindannyian írunk. Főleg verset. Meg prózát, tanulmányt, néha kritikát. Zoli battonyai, és még nincs húszéves. Főiskolára jár Debrecenben, és gitározik egy dark wave zenekarban. Árpád soproni. Pesten lakik kollégiumban, és a bölcsészkarra jár, mint Ági és én. A bölcsészkar az ELTE bölcsészkara. Utolsó éves vagyok magyar–történelem szakon. Sajnos nem tanultam eleget, de annyit azért mégis, hogy legyen egy halvány vízióm arról, hogy körülbelül milyen szokott lenni egy forradalom; és ezért nem tévesztem össze azzal, ami itt most velünk történik. De azt, hogy itt most velünk mi történik, azt nem tudom. Mert ilyen még nem volt a világtörténelemben. Kommunista pártállam eddig még nem

bukott meg soha, mert kommunista pártállam nem volt ezelőtt, hacsak a '19-es tanácsköztársaságokat (a bajort, a szlovákot meg a mienket) nem számítjuk, vagy a párizsi kommünt. De itt most nincs vér. És nem is lesz, ezt érezzük mindannyian.

Egy éve még nem éreztük. Tavaly szeptemberben, amikor Ágival elindultunk tüntetni a dunai vízlépcső ellen, egy presszóban - biztos, ami biztos - kivettem a szememből a kontaktlencsét könnygáz, vízágyúzás, fogdában éjszakázás, vagy ne adj' isten gumibotozás esetére; mert a kontaktlencse bizony drága dolog, és ha tönkremegy, heteket kell várni az újra; csak pár Ofotért-üzlet foglalkozik a városban ilyesmivel, meg egy-két magánoptikus. De ez már tavaly is fölösleges óvintézkedésnek bizonyult, azóta pedig vágta a történelem. Szóval itt a képen is rajtam van a lencse. Vagyis nem a rövidlátás miatt nézek olyan dacosan a jövőbe. Hogy a jövőbe nézek, az viszont egyértelműen látszik. Hogy látok-e valamit, azt nem tudom. Most, huszonöt évvel később, csak sejtéseim vannak arról, hogy mire gondolhatok a képen.

Mindannyian arra lettünk kiképezve kiskorunktól, hogy le tudjuk élni az életünket egy diktatúrában. De én vagyok a legöregebb. Huszonnyolc éves leszek öt nap múlva. Tíz éve vagyok felnőtt. És úgy érzem, eddig könnyebb volt, mint vártam. Katona nem voltam, beszervezni meg se próbált senki. Kicsit persze bedarált és betört a társadalom, de nem névre szólóan. Hanem csak úgy, ahogy minden társadalom bedarál és betör mindenkit, mert ez benne van a társadalmak munkaköri leírásában. Naivság lenne pont egy diktatúrától elvárni, hogy ne ezt tegye, és persze a maga kissé bárdolatlanabb módján. Szóval nem bántottak; lelkiileg, szellemileg független maradtam, és ép.

Persze mindezeknek ára volt. Óvatos voltam. Na jó, gyáva. Nem vettem részt politikai szervezkedésben, demokratikus ellenzéki mozgalomban. Na jó, alig. De általában befogtam a pofámat. Közben ironizáltam mindenben, az igaz. „De nini: ez az út a lenini!” – mondtam komoly arccal, és aki akart, röhögött. „Ne szánts! Ne vess!” – lázítottam a parasztokat, persze csak képzeletben, vagy poénból, társaságban. Úgy éltem végig a nyolcvanas éveket, mint a rajzfilmfigura, aki szórakozottan kísétál a szakadék fölé, és csak akkor zuhan le, amikor észreveszi, hogy a levegőben jár. De mire én is észrevettem volna, alám tolták a szakadék túlsó szélét. A szakadék túlsó széle nem volt más, mint a szabad, független és demokratikus Magyarország. És most itt ülök a Kossuth téren, ami ebben az órában a bolygó legfontosabb helye, és nem dolgoztam meg azért, hogy itt lehessenek. Szóval kicsit talán szégyenkezem a fényképen. De vagyok olyan infantilis, szkeptikus, ironikus és boldog, hogy talán éppen most képzelem el a térre az anarcho-szürreál transzparenst:

"ÉLJEN AZ OROSZLÁN! SZABAD! FÜGGETLEN! FOGATLAN!"

De tényleg fogatlan? Pár napja jöttünk meg Erdélyből Ágival és Árpáddal. Láttuk, hogy a román kommunista rendszer most is áll masszívan, megrendíthetetlenül. Nem valamiféle szovjet ellencsapás járhat az eszemben a képen, hanem inkább az öreg, gonosz és irigy Ceaușescu bosszúja. Ő a román párt főtitkára, Románia teljhatalmú ura. Kifosztotta, kizsigerezte, koldusszegénnyé tette az országát. Vesztenivalója már nincs, a magyarokat kimondottan gyűlöli. Állítólag van atombombája, csak célba juttató technikája nincs hozzá. De simán el tudom képzelni, hogy itt most mindjárt komótosan kikanyarodik egy ökrös szekér az Alkotmány utcából a Kossuth térre, rajta a szénával letakart román atombomba, és már robban is.

Talán erre az ökrös szekérré gondolok a fényképen. Az is lehet, hogy valami ideillően magasztosra. De az az egy biztos, hogy nem arra, ami tényleg történni fog. Mert nem tudom a jövőt. És nem tudják a többiek sem.

De ma már ismerjük a következő huszonöt évet. Én is el tudnám mondani. Elmondjam?

A jövőnk úgy kezdődik, hogy a kép elkészülte után felállunk a Parlament lépcsőjéről, és Ágiékhoz megyünk. Táncolni fogunk a konyhában. A nap sütni fog a szemközti házra, a konyhaablak nyitva lesz, a zene ki fog hallatszani az utcára. Attila a padlón hanyatt fekvé fog fényképezni minket, szájában cigaretta, és Dongó lelkesen ugrál majd közöttünk, próbálja utánozni a táncot, nem megy neki, de azért folyton a lábunk alatt lesz. A konyha szűk lesz, a bor kevés, és mindenki rohan is tovább mindjárt, de arra mégis mindannyian egész életünkben emlékezni fogunk, hogy '89. október 23-án táncolunk Ágiék konyhájában. Felszabadulva, boldogan.

Még huszonöt évet tudok a jövőnkől. Folytassam, vagy jobb, ha itt hagyjuk abba?

2014.

(A *Lúdbőr című* kötet nyitóesszéje)

MEGHÍVÓ

a Bornemisza Péter Társaság áprilisi rendezvényére

Meghívottaink:

Kemény István

József Attila-díjas író, költő

és

Bartis Attila

József Attila- és Márai Sándor-díjas író, fotográfus

IRODALMI EST

FIGYELEM! A HÓNAP MÁSODIK VASÁRNAPJÁN!

2018. április 8-án, d.u. 17:30 órakor

A rendezvény helyszíne: Bécs 6., Capistrangasse 2/15

Kemény István költő, író, 1961. október 28-án született Budapesten. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerzett magyar-történelem szakos diplomát 1990-ben. Felesége Szirmay Ágnes író, dramaturg, két lánya és egy fia van (Lili, Zsófia, Márton).

Könyvei magyarul: Csigalépcső az elfelejtett tanszékekhez (versek, 1984.) Játék méreggel és ellenméreggel (versek 1987.) Az ellenség művészete (regény, 1989.) Témák a Rokokó-filmből (versek, prózák, 1991.) A koboldkórus (versek, 1993.) A Kafka-paradigma (esszék Vörös Istvánnal közösen, 1993.) A néma H (versek, 1996.) Család, gyerekek, autó (elbeszélések, 1997.) Valami a vérről (versek, 1998.) Hideg (versek, 2001.) Élőbeszéd (versek, 2006.) Kedves Ismeretlen (regény, 2009.) Amiről lehet ("beszélgetős" könyv Bartis Attilával, 2010.) Állástalan táncosnő (összegyűjtött versek, 2011.) A királynál (versek, 2012.) Kemény István legjobb versei (2016.) Lúdbőr (esszék 2017.)

Bartis Attila író, fotográfus, 1968-ban született Marosvásárhelyen (Erdély, Románia). 1984. óta Budapesten, valamint 2014. óta részben Indonéziában él.

Próza-kötetek:

A SÉTA, regény, JAK, 1995. A KÉKLŐ PÁRA, elbeszélések, Magvető, 1998. A NYUGALOM, regény, Magvető, 2001. A LÁZÁR-APOKRIFEK, tárcák, Magvető, 2005. AMIRŐL LEHET, Kemény Istvánnal közösen, beszélgetés, Magvető, 2010. A VÉGE, regény, Magvető, 2015

Fotóalbumok:

A CSÖNDET ÚGY, képnapló, Magvető, 2010. A VILÁG LEÍRÁSA, RÉSZLET, Deák Erika Galéria, 2016

Színdarabok:

ANYÁM, KLEOPÁTRA, 2003. ROMLÁS, 2005. RENDEZÉS, 2013

A lúdbőr maga a katarzis

Jánossy Lajos interjúja Kemény Istvánnal

-- A borítón egy fénykép, a dátum 1989. október 23. (A lapszámunk első oldalán látható fotóról van szó -- szerk. megj.). A helyszín a Parlament lépcsője. Szirmay Ági, Kun Árpád, Poós Zoltán és jómagad ültök egymás mellett. Te az akkoriban töled megszokott öltönyödben. Fura kép; nem önfeledt, nem felszabadult arcokat látok, miközben az ezen az időszakon töprengő esszéből kiderül, lett tánc a nap végére...

-- Lett bizony... A fénykép a rendszerváltás pillanatában készült, a köztársaság kikiáltása utáni félórán. Itt indul az a korszak, amiben ma is élünk (még akkor is, ha netán a végén). Szóval egy világtörténelmi jelentőségű esemény tanúiként, naná, hogy kissé megilletődötten ülünk ott a Parlament lépcsőjén. Talán ezért nem vagyunk a képen igazán felszabadultak, mert talán forradalmárnak kellett volna lennünk. És talán le kellett volna rombolnunk a Parlamentet, nem kiülni elé...

-- Ha erről az esszéről beszéltünk, folytassuk; a következő erős emlékem a könyvből: almaszedő építőtábor, ahol egy adott pillanatban elgondolkodsz: nem vagy-e egyedül, magányos, aki ezt a rendszert utálja. A többség pedig, nem, nem utálja, hanem jól érzi magát benne. Így, több mint harminc év távlatából mi maradt? Mi volt illúzió, és mi vaskos realitás?

-- Tulajdonképpen az egész Lúdbőr erről szól - vagy erre kérdez -, hogy 2017-ből nézve mi volt az illúzió, és mi volt a vaskos realitás az elmúlt 28 évben. Meg az elmúlt évszázadban. Sőt, az egész újkor folyamán, vagyis az elmúlt 300-400 évben, amióta a Nyugat és benne Magyarország szinte szünet nélkül modernizálódik. Az biztos, hogy '89 októberében még vaskos realitásnak tűnt, hogy a

Szovjetunió összekapja magát, és villámgyorsan véget vet az egésznek. Ez a halványuló lehetőség a '91-es moszkvai puccsig még játszott, de onnantól hosszú évekre beállt a kilencvenes évek legnagyobb illúziója, hogy eljött a történelem vége. Amit én is – hiába tudtam az első pillanattól, hogy marhaság – éreztem.

-- „A középkori Magyarország elbukott 1526-ban, az újkori 1944-ben, és ez a frusztrált, de küldetéses maradvány-ország most múlik ki csendesen a szemünk előtt.” Ez a mondat a Lúdbőr egyik legfájdalmasabb konklúziója. Úgy tűnik, letéríthetetlenek vagyunk a vakvágányainkról. Mégis: az elmúlt, a te életidődet illető Magyarország szerinted hol válthatott volna irányt?

-- Azt hiszem, elég sokszor. '90-ben, és '92-ben, és '94-ben, és '04-ben, és '06-ban, és '10-ben, és '11-ben, és szinte bármikor. Nagyemberi személyes példákkal, Széchenyi Istvánhoz mérhető gesztusokkal. Igenis volt egy csomó választási helyzet, amikor lehetett volna jobban dönteni. Stílusosabban, erkölcsösebben, okosabban, előrelátóbban, bátrabban. Szerencsésebben. Amikor tulajdonképpen csak egy-egy felelős ember személyes döntésén múlt egy jobb irány. Mondjuk valaki azt mondta volna, hogy nem. Vagy azt, hogy márpedig de. Vagy, mondjuk, lemondott volna. Vagy, mondjuk, zavarba ejti az ellenzékét egy szelíd, visszautasíthatatlan és őszinte békejavaslattal. Persze lehet azt is gondolni, hogy egy országnak, egy társadalomnak olyanok a nagy emberei, amilyeneket megérdemel. De én ezt nem gondolom.

-- Én a saját felelősségemet is szoktam elővenni, miben tévedtem, vitt-e csordaszellem olykor, satöbbi. (Tévedtem, vitt.) Te hogy vagy ezzel?

-- Igen, én is ezer olyan pillanatra emlékszem, amikor – ugyanazokkal a kondíciókkal, jellemmel, habitussal, mint az enyém – csinálhattam volna valami pozitívát, visszaszólhattam volna valakinek, figyelmeztethettem volna valakit, írhattam volna egy cikket az ÉS-be, urambocsá a Magyar Nemzetbe. De többnyire nem csináltam semmit, igen, vitt a csordaszellem, meggyőztem magam, hogy azok, akik eddig megmondták a megmondanivalót, majd most is megmondják. Tévedjenek ők. Ma megdönthetetlen ténynek látszik, hogy Magyarországnak mindörökre vége, százezrek mentek el innen, százezrek tervezik, és a folyamat megállíthatatlan: vakvágányon vagyunk és voltunk. Ez az értelmiségi közvélekedés. Afelé visz a csordaszellem, hogy ezt higgyem. Ráadásul magamtól is ettől tartok. De vannak olyan tapasztalataim is, hogy ha valami ennyire egyértelmű, az akkor is gyanús, ha pozitív. Ha pedig ennyire negatív, akkor az én saját felelősségem ellentmondani, vállalva, hogy tévedek.

-- Aztán jönnek a kisesszék, Bobby Fischertől a 3/3-as témán át Mészöly Miklósig. És egy esszé a

.....
Tagesspiegelnek. A bal- és a jobboldal felelősségének mérlegelése, kiegyensúlyozott, higgadt elemzése teljesen tájidegenné vált ebben az országban; te miképp tudtad megőrizni a hidegvéredet?

-- Hát igen. Ha tényleg láttam volna, és tényleg biztos lettem volna benne... De láttam is meg nem is, hogy baj lesz, és igazából nem is kérdezett senki. De aztán amikor 2007-ben elfogadtam a Babérkoszorú-díjat, úgy döntöttem, hogy ezennel meg lettem kérdezve, mert ez az állami kitüntetés mostantól kötelez arra, hogy politikai kérdésekhez nyilvánosan hozzászóljak. Ezért aztán 2009-ben a Litera 2flekken rovatába főleg olyan esszéket írtam, amik a siralmas baloldal-jobboldal háborúról szóltak. Azon belül is főleg az értelmiségről. Arról, hogy az értelmiség saját magát nyírja ki azzal, hogy lenéz, nem bocsát meg, felelőtlenül fogalmaz, fasisztáz, kirekeszt, öncsal, csóllát, satöbbi. A hidegvéremet nem mindig sikerült megőriznem, de végig az épelméjűség ideálja lebegett előttem. Ezekből a literás politikai kisesszékből jó pár belekerült a Lúdbőrbe, mert a háborús helyzet nem változott meg gyökeresen 2009 óta. Csak az értelmiség presztízse csökkent sajnos tovább.

-- *Nagyon fontosnak tartom a különböző szövegekről írt kritikákat; Földényi Berlin-könyvét elemezve a német kultúrára, mentális mintázatra nézve találsz valami igen fontosat, szinte már tabu alatt állót...*

-- Igen, Földényi F. László abban a könyvében, elismerve minden pozitívumot, vagányul megbírálta a német politikai korrektséget és a németországi irodalmi gépezetet. Ehhez abban az időben, a kétezres évek első felében bizony bátorság kellett, mert igencsak messze volt még 2011 nyara is, amikor a német kancellár szalonképessé tette azt a mondatot, hogy a multikulturalizmus korának vége. Most, a tízes években, amikor megint egyre erősebben működik bennünk az öncenzúra, úgy gondolhatunk a kilencvenes évekre, mint a tolerancia és az abszolút, feltétlen szólásszabadság aranykorára. Azt hiszem, tényleg az is volt, de azért az öncenzúra abban az időszakban is átszötte a gondolkodásunkat. A legtökéletesebb demokrácia is tele van tabuval.

Bartis Attila és Kemény István

-- *Virginia Woolfot egy kocsmában olvasod, Móra regényéhez nehezen találsz bejárást, Canettinél arra jutsz: konzervatív anarchista, amiből következik, hogy érthetetlen – a saját igazukat hajtogatók miként nem süllyednek apatikus unalomba? Menyhárt Jenő, illetve az Európa Kiadó visszatérő szereplő. A Magyar Néprajzi Atlasz, Ulickaja. Az olvasás ennyire „asszociatív”, rendezhetetlen tevékenység nálad? Hogyan jönnek kézre a könyvek?*

-- Amikor annak idején az *Élet és Irodalom* Követési távolság című rovatába írtam havonta egy-egy könyvről (ezekből is bekerült nyolc darab a Lúdbőrbe), igyekeztem anarchisztikusan választani. Legyen köztük nagyra becsült és lesajnált, elavult, elfelejtett, híres és nem híres, Ulickaja és Fekete István, Elias Canetti és Kóka Rozália. Egy kicsit ütni a rendszeren, gyengíteni a kánont, ez is elve volt a válogatásomnak. Egyébként állandó lemaradásban élek, hegyekben állnak otthon az elolvasásra váró könyvek, és tudom, hogy minden nap egy vereség, mert holnapra még több lesz a világon az olyan mű, amit nem olvastam. De azért küzdök, próbálok képből lenni.

-- *„Én egy buta költő vagyok, aki lúdbőrben méri a költészetet”; nincs módszered, ezt is hozzáteszed. A Vigilia körkérdésére beszámolsz a Káin-költeményről, amiből kiderül, ott nagyon is volt módszered. Ha ma kérdezek, vasárnap délután, mit gondolsz erről?*

-- A lúdbőr maga a katarzis. Mindig ez a célom. Nemcsak versben vagy prózában, hanem esszében is. Az állandó módszer: újra és újra ránézni a meglévő szövegre, minél kritikusabban, sőt ellenségesebben. És javítani.

-- *A kötet záróköve az Ötven +1 irodalmi pillér; részletgazdag pillanatfelvételek, olvasásra hívó csemegék. Hogyan, mekkora meritésből állt össze a mezőny? Mennyit gondolkoztál rajta?*

-- Az Ötven +1 irodalmi pillér a Lúdbőr utolsó fejezete. Ezt kimondottan ebbe a könyvbe írtam. William Gass *Ötven irodalmi pillér* című esszéje volt a példám: ötven kedvenc műről pár mondatos miniesszé. Elhatároztam, hogy ezt én is kipróbálom, és gyorsan összeírtam vagy háromszáz könyvcímet, majd aztán ezeket szűkítettem le ötvenre. Fájó szívvel. Maga a megírás életem egyik legintenzívebb időszaka volt, egy jó hónapon át örült tempóban írtam a kisesszéket -- jóval hosszabbak lettek, mint W. Gass miniesszéi. Hogy mennyit gondolkoztam rajtuk? Írás közben már meglepően keveset, mert ezek a kedvenceim, ott forognak a fejemben, és alig vártam, hogy mesélhessek róluk az olvasónak.

(Forrás: *litera.hu*, 2017. május 25.)

.....
Bartis Attila

Gyergyó éghajlata avagy a megérkezés története

A peronról már csak valami maradék visszfény látszott a délutánból, ahogy a jéggé dermedt hegygerinceken siklik a Maros-völgy felé. A forgalmista megvárta, amíg az öregasszony leszedi a két kosarat meg a zsákot, aztán intett a mozdonyvezetőnek, hogy indulhat tovább. Felszálló nem volt.

A munkaszolgálatos katonák betonbarakkja előtt egy hordóban tűz égett. A posztókabátos őr a bajonettel bedöfött a lángok közé, kiemelt egy félig szenes tuskót, rágyújtott, visszadobta. Hűvös van, rövidíteni fogunk, mondta apám, és a töltés mentén elindultunk a négy-húszas személy nyomába, végig a barakksor előtt, ami szabálytalan volt ugyan, de az őr látta, hogy apám gyerekekkel van, és csak rövidít.

A sorompónál már vaksötét volt. Fent a magasban, valahol a vörös-fehér rúd közepe táján kampóra akasztva egy lámpa lengett, hogy látni lehessen, szabad-e a mellékút a két falu között. Sok haszna nem volt, télen ilyenkor már nem jár erre semmi, legfeljebb a Megyétől egy-egy eltévedt állami autó. Sötétedés után a helyiek nem szívesen hajtanak át a medencén. Azt mondják, a lovak nem szeretik. De akinek van Dácsiája, az is inkább kitalál valamit, és otthon ül.

A főút nyárfáin túl, egy istálló mellett kezdődött az ösvény a krumpliföldek felé. Neki térdig, nekem derékig ért a hó. Műbőr kabátban, kezében műbőr aktatáskával, félcipőben taposta előttem a havat, hogy nekem is csak térdig érjen. Valahol jobbra egy kutya nyüszített. A hangja megjárta a hegyeket, visszajött, s már ketten nyüszítettek újra. A Páloké. Láncon van, mondta apám, de így is elég vacak volt.

Úgy tíz perc múlva megálltam. Kérdezte, mi történt, amire nem tudtam válaszolni, mert végtére is nem történt semmi. Igazából megállni se akartam, csak nem mentem tovább. Jó lett volna látni a házat. Vagy valamit. Nyisd ki a szemed, mondta, aztán még hozzátette, hogy ilyenkor semmiképp nem szabad megállni, mert elalszik az ember. És akkor vége. Látod, rajtam is csak félcipő van. Soha ne állj meg, ez a legfontosabb, fiam.

Aztán mégis megálltunk: a hátsó kapun befagyott a zár. Egy ideig bajlódott a kulccsal, de lehet, hogy nem is volt nála kulcs. Végül áttett a kerten, ideadta a táskát, átmászott ő is. Üres istálló, jeges bokrok, körtefa. Megjöttünk, mondta, és mintha innen már nem is mennénk tovább, megállt az ablak előtt.

Nagyanyám az asztalnál ült, a petróleumlámpa üvegét pucolta. A feje kicsit ingott, a csukott ajtón át nézett a semmibe.

Nagyapám a sezlonon a Szokollal, meg az összegumizott elemekkel bíbelődött. Három laposelemet kellett összekötni, hogy meglegyen a 9 Volt, de a hegyek, meg a hegyek tetején a zavaróállomások leárnyékoltak mindent. Csak valami hullámzó zúgás maradt a hírekből és a táncdalokból, de valamiért megérte így is.

Nagyanyám hideg vizet töltött a lavórba, hogy abban áztassam a lábam, de égetett. Apám az aktatáskából kitette az újságokat a verseivel. Amíg ettünk, elmondta, hogy jövőre bekötik a villanyt. Lesz rezsó, fűtőtest, esetleg melegvíz is, már megbeszélte, az idén nem sikerült, mert nem olyan idők jártak, de jövőre mindenképpen meglesz.

Aztán mintha csak előleg lenne, még keresgélt a táskában, és kivett három lapos elemet. Kilencvoltage Vásárhelyen sincs, de most megnézem Brassóban, mondta, aztán eltette a szendvicset, becsukta a táskát és indult, hogy a hét-ötvenes személyt még elérje Brassó fele.

Nagyanyám kérte, hogy menjen elől, az utcán, ahogy illik, mert tudhatná, hogy hátul jönni-menni rosszat jelent. Apám mondta, hogy jó, és el is indult a kapu felé. Hangosan becsukta, hogy halljuk, aztán hallottuk azt is, ahogy az öles hóban visszafordul, és elindul hátra, át a krumpliföldeken.

Ez úgy harminchárom éve volt. Tizenöt éve többnyire csak én lakom a házat, vagy még én se. Egyszer készítettem egy fényképet a hátsó kerttől: a havas krumpliföldeken túl, a Dél-hegy fölött keskeny koronában sárgásan derengett az ég, visszfényében áttetsző tüskék lebegtek a levegőben. Az ég ott a gerinc fölött keskeny, zöld sávon hirtelen csapott át a kékbe, sötétkébe, kelet felé már minden csupa lila volt. Arról közeledett az este. Megvártam, bementem. Aztán készítettem egy képet másnap is.

A hetvenedik képen épp tavasz van. A hetvenegyediken újra hó. De csak két évre rá, a négyszázadik körül jutott eszembe, hogy valószínűleg nem is a Dél-hegy fölötti felhőket fényképezem.

A négyszáztizediken épp kaszálnak, mert a krumplival vesződni nem éri meg. A következőn nem látszik semmi a ködtől, a tavalyin meg ott egy fűrésztelep.

Amikor a félezrediket készítettem, megállt mellettem valaki.

- Meg lehet főni ebben a katlanban - mondta.

Bólintottam, hogy néha meg.

- Azt hogy hívják?

- Dél-hegy.

- Ugyan, se Dél-hegy, se Sinistra nincsen... És melyik az a Libán?

- Ott van a köris mögött.

- És a mutatóványosok? Azok, akik megfagytak. Azok is igaziak?

- Talán. Nem tudom. Én mindenesetre arról jöttem egyszer, és Apám nélkül megálltam volna a befagyott zár előtt.

(Részlet "A kéklő pára" című regényből)

Gyermekek oldala - Gyermekek oldala - Gyermekek oldala.

Szabó Ferenc László

Pápua mese

Élt egyszer a Poam folyó mentén egy törzs, a pápuák törzse. A törzs királyát Poam-Pó-Apónak hívták, aki megöregedett és meghalt. Jogos örököse, a Poam-Pó-Apót pótló pápua, még gyermeknek számított, s a törzs hagyományai szerint csak akkor lehetett a pápuák királya, ha előbb férfivá avatják. Annak viszont az volt a feltétele, hogy a szomszéd törzs főnökének féltve őrzött pónilovát ellopja. A Poam-Pó-Apót pótló pápua még aznap éjjel átosont a szomszéd törzs táborába, a pónilovat elkötötte, a hátára pattant, és az éj sötét leple alatt meg sem állt vele hazáig. A pápuák köréje gyűltek, örültek, ünnepeltek, ettek-ittak, amennyi csak beléjük fért, s a pónilót lopó, Poam-Pó-Apót pótló pápuát azon nyomban férfivá avatták.

-- Legyen hát ő a királyunk! -- kiáltották a törzs harcosai. Arra azonban várni kellett, mert a pónilót lopó, Poam-Pó-Apót pótló pápua nem volt hozzászokva a lovagláshoz, s a póniló háta feltörte a popóját. Aki nem tud beleülni a királyi székbe, hogy lehetne király? A pápuák nevettek. Elnevezték őt Puha-popójú, Pónilót lopó, Poam-Pó-Apót pótló pápuának. Erre a csúfólódásra sírva fakadt a hős pápua, elment a varázslóhoz, aki jós, javas, orvos, sok kicsi pápua nagypapája és a növényi titkok tudója volt egy személyben.

-- Ó, varázsló! -- mondta az öregembernek. Arra kérlek, gyógyítsd meg a popómat, mert így nem tudok a királyi székbe ülni.

A varázsló kibúlyt a kunyhójából, s odahívott egy ott lebzselő harcost.

-- Hé, te! Fuss tüstént a Limpopó-folyó völgyébe, s hozz onnan pimpógyökeret! -- parancsolta neki. -- Aki azt szopogatja, meggyógyul tőle a popója.

-- Hú! -- kiáltott a harcos érces hangján, ami pápuául a bólintás jele, elnyargalt a Limpopó-folyó völgyébe, s vissza is jött naplemente előtt, hátán zsákkal, teletömve pimpógyökérrel.

S láss csodát! A limpopói pimpót szopó, puha popójú, pónilót lopó, Poam-Pó-Apót pótló pápua popója meggyógyult, s beleülhetett a királyi székbe. A boldog pápuák örültek, ünnepeltek, táncoltak, ettel-ittak amennyi csak beléjük fért. Volt végre új királyuk.

(A szerző megjegyzése: Ezt a mesét hároméves kislányomnak írtam jó 23 éve. Ma kétdiplomás bölcsész. Hallomásból megtanulta, s ha eltévesztettem, kijavított).

Figyelő Figyelő Figyelő Figyelő

ELŐZETES

A **Bornemisza Péter Társaság** következő, májusi rendezvényének meghívottja: **Lackfi János** (Budapest), József Attila-díjas költő, író, műfordító, tanár, *Nyugat*-kutató, fotós. Az előadás címe: "**Szóvihar Lackfi Jánossal**". Vasárnap, 2018. május 6-án, d.u. 17:30-kor. 6. Bécs, Capistrangasse 2/15.

KIÁLLÍTÁSOK

Keith Haring. The Alphabet

Március 16-ától lesz látható a bécsi **Albertinában** a Keith Haring (1958–1990) műveit bemutató gyűjteményes kiállítás. A tárlat igyekszik áttekintő képet alkotni e fiatalon elhunyt, kivételes tehetségű amerikai művész munkásságáról, mind művészettörténeti, mind formai szempontból, különösen kihangsúlyozva a munkáira annyira jellemző "jelrendszert (ábécét)." A kiállítás június 24-én zár.

Anna. Változatok székely asszonysorsra.

A székelyudvarhelyi Haász Rezső Múzeum időszaki kiállítása a **Nemzeti Múzeumban**.

A tárlat a 20. század derekának Székelyföldre vezet vissza, egy szigorú és íratlan szabályok irányította társadalomba, ahol egy megesett lánynak nem lehetett maradása. Milyen lehetett a házasságba kényszerített asszony sorsa? Milyen lehetett a cselédé vagy a gyári munkásé? Hatalom volt-e a néphatalom? És szabadság volt-e a magány? Erről vallanak Anna elképzelt gondolatai, szavai.

SZÍNHÁZ

Theater in der Josefstadt: Gustave Flaubert: "Madame Bovary"

Emma, a csinos, fiatal lány hozzámegy a kisvárosi orvoshoz, Charles Bovary-hoz, csak hogy minél messzebb kerülhessen végre apja sertéstelepétől. De semmi izgalmat nem tartogat számára a tehetős férje és a vidéki lét, úgy érzi megfojtja ez az élet ... Bemutató április 12-én (19:30)

Soproni Petőfi Színház: Henrik Ibsen: "Ha mi holtak feltámadunk"

Ibsen 1899-ben írt „drámai epilógusa” valójában csak a formájára nézve drámai mű, ha a lényegét vesszük szemügyre, akkor inkább zord lírai költemény, a művészetért önmagát feláldozó ember tragikus csalódásának a kifejezése. Előadások: április 6., 7., 20., 21. és 28. (19 órai kezdettel).

Nemzeti Színház, Budapest: "Szindbád" - Krúdy Gyula művei alapján.

Kicsoda a Szindbád? Életművész? Időutazó? Netalán úrhajós? Vagy – hivatását tekintve – „szerelmész”, aki magas fokon képzett gasztronómus is? De ugyanúgy lehetne színész vagy író, hisz önmagát írja és játssza!... Rendező: Vidnyánszky Attila. Előadások: április 4., 5. (19 órai kezdettel).

Absender: P.b.b.

Péter Bornemisza Gesellschaft

A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

www.bornemisza.at

“Wiener Post“

Gefördert aus Mitteln der

Volkgruppenförderung.

Erscheinungsort: Wien

Verlagspostamt: A-1060 Wien

Österreichische Post AG Info.Mail Entgelt bezahlt

Medieninhaber und Herausgeber: Péter Bornemisza Gesellschaft, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

E-Mail: zoltan_ka@yahoo.com Redaktion: Zoltán Kászoni /// Bankverbindung der Gesellschaft: Creditanstalt Bankverein,

A-1011 Wien, Schottengasse 6. BLZ: 11000 Konto Nr. 00207578600 IBAN: AT58110000207578600 SWIFT (BIC): BKAUATWW